

SYSTEMY FRAPOL „ZABEZPIECZENIE DRÓG EWAKUACYJNYCH W TUNELACH”

mgr inż. Piotr Mazur

Wentylacja pożarowa dróg ewakuacyjnych w tunelach na przykładzie powstających trzech krajowych inwestycji

Omówienie przykładów wentylacji pożarowej poziomych oraz pionowych dróg ewakuacyjnych w budowanych lub projektowanych obecnie tunelach:

1. Kolejowym pod centrum Łodzi na odcinku linii kolejowej 550
2. Drogowym pod górą Luboń Mały w ciągu drogi S7 Kraków – Rabka-Zdrój
3. Drogowym pod Świną pomiędzy wyspami Uznam i Wolin w Świnoujściu

Omówienie różnic pomiędzy obiektami i rozwiązań projektowych które z nich wynikały, z uwzględnieniem różnic w zastosowanych systemach Frapol FRANEC RC.

Przepisy krajowe oraz wytyczne dotyczące wentylacji pożarowej dróg ewakuacyjnych w tunelach

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie wraz z późniejszymi nowelizacjami z 2019r.

„§ 321b.

1. Systemy wentylacji mechanicznej tunelu powinny usuwać dym i ciepło w sposób zapewniający bezpieczeństwo służbom ratowniczym oraz **uniemożliwiający zadymienie lub wzrost temperatury w czasie potrzebnym do ewakuacji ludzi na obszarze tunelu przeznaczonym do ewakuacji.**”

„§ 322b. (..)

2. Wyjściem awaryjnym może być w szczególności:

- 1) **bezpośrednie wyjście z tunelu na zewnątrz,**
- 2) **przejście poprzeczne między nawami tunelu lub przejście do innego tunelu,**
- 3) **wyjście do korytarza ewakuacyjnego, który może się znajdować obok nawy tunelu lub pod jezdnią w nawie tunelu,**
- 4) „Schron z drogą ewakuacyjną wydzieloną pożarowo od nawy tunelu.”

Przepisy krajowe oraz wytyczne dotyczące wentylacji pożarowej dróg ewakuacyjnych w tunelach

WR-M-42 Wytyczne projektowania wentylacji drogowych tuneli rekomendowane przez Ministra Infrastruktury w dniu 2 marca 2021 r.

6. Wentylacja dróg ewakuacji z tunelu w warunkach pożaru.

(1) Przejścia poprzeczne powinny być wyposażone w urządzenia zapobiegające ich zadymieniu, zapewniając:

- a) wytworzenie nadciśnienia w stosunku do nawy objętej pożarem w zakresie 30-80 Pa, w przypadku zamkniętych wszystkich drzwi przejścia poprzecznego,
- b) prędkość przepływu powietrza w otworze drzwiowym między przejściem poprzecznym a nawą tunelu objętą pożarem, wynoszącą co najmniej 1,0 m/s, w kierunku nawy tunelu objętej pożarem.

(2) Korytarz ewakuacyjny powinien być wentylowany mechanicznie.

(3) Jeżeli korytarz ewakuacyjny jest prowadzony wzdłuż nawy lub naw tunelu, przez całą długość nawy lub naw, i jest otwarty do atmosfery, to należy zapewnić wytworzenie wzdłużnej prędkości przepływu powietrza w całym jego przekroju poprzecznym, nie mniejszej niż 1,0 m/s. Dopuszcza się przyjęcie wyższych wartości prędkości przepływu, jednak przyjęta prędkość nie powinna utrudniać ewakuacji oraz prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.

(4) W pozostałych przypadkach lokalizacji korytarza ewakuacyjnego należy zastosować rozwiązania techniczne uniemożliwiające wpłynięcie dymu do korytarza ewakuacyjnego.

(5) Kierunek przepływu powietrza w korytarzu ewakuacyjnym powinien być dostosowany do rodzaju zastosowanego systemu wentylacji tunelu i kierunku usuwanego dymu z nawy objętej pożarem.

(6) Ewakuacyjne klatki schodowe, stanowiące wyjścia z przejścia poprzecznego, powinny być wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu, zapewniając:

- a) wytworzenie nadciśnienia w stosunku do przejścia poprzecznego w zakresie 5-15 Pa, w przypadku zamkniętych drzwi między ewakuacyjną klatką schodową i przejściem poprzecznym,
- b) prędkość przepływu powietrza w otworze drzwiowym między przejściem poprzecznym a ewakuacyjną klatką schodową, w kierunku przejścia poprzecznego, wynoszącą co najmniej 0,5 m/s i przy założeniu otwartych drzwi z ewakuacyjnej klatki schodowej na zewnątrz.

(7) Siła niezbędna do otwarcia dowolnych drzwi ewakuacyjnych znajdujących się na drodze ewakuacji z nawy objętej pożarem na zewnątrz nie powinna przekraczać 100 N.

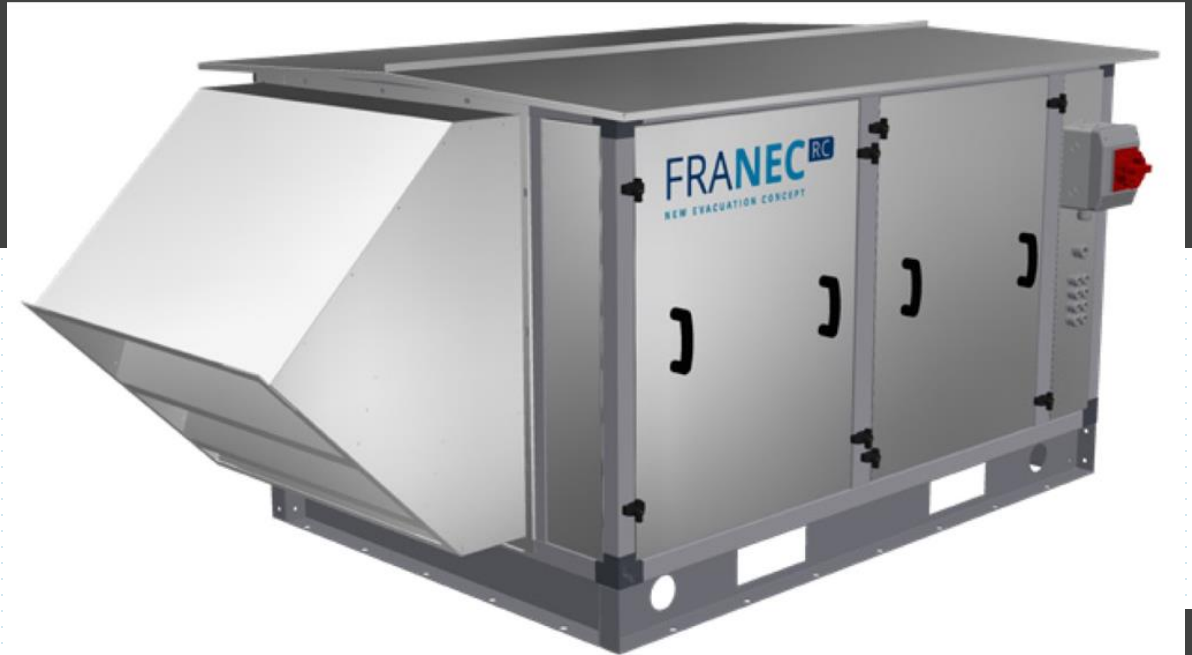
(8) Powietrze służące do wentylacji przejść poprzecznych, korytarzy ewakuacyjnych oraz ewakuacyjnych klatek schodowych powinno być dostarczane z zewnątrz w taki sposób, aby uniemożliwiać wpłynięcie dymu z nawy objętej pożarem.

Opis zasady działania i kryteriów doboru systemów zabezpieczania przed zadymieniem

Nadciśnienie	30 - 80 [Pa]	
Siła niezbędna do otwarcia dowolnych drzwi ewakuacyjnych	100 [N]	
Prędkość przepływu powietrza w otworze drzwiowym	0,5 (1) [m/s]	

Komponenty zestawu wyróbów FRANEC RC

- Jednostki napowietrzające FRANEC RC.
- Tablice sterowania różnicowania ciśnień TSRC.
- Tablica sterowania ręcznego różnicowania ciśnień TSRRC.
- Tablica regulatora różnicowania ciśnień FRAREG.
- Tablica wizualizacji różnicowania ciśnień WRC24 lub WRC 230.
- Przetworniki ciśnienia DPT250-R8 HK Instruments lub 699 Huba Control.
- Moduł FRABUS-FP składający się z przetwornika ciśnienia wraz z modułem komunikacyjnym MODBUS NPEIO-4AI, dostosowany do bezpośredniej współpracy z systemem SAP w miejscu aplikacji.
- Elementy uzupełniające / współpracujące, między innymi przepustnice regulacyjne AL-JHZ, przepustnice układów podwójnej czerpni, siłowniki obrotowe Belimo, siłowniki liniowe klap dymowych GRASL, czujki dymu UG-3-A40, kontaktrony magnetyczne.

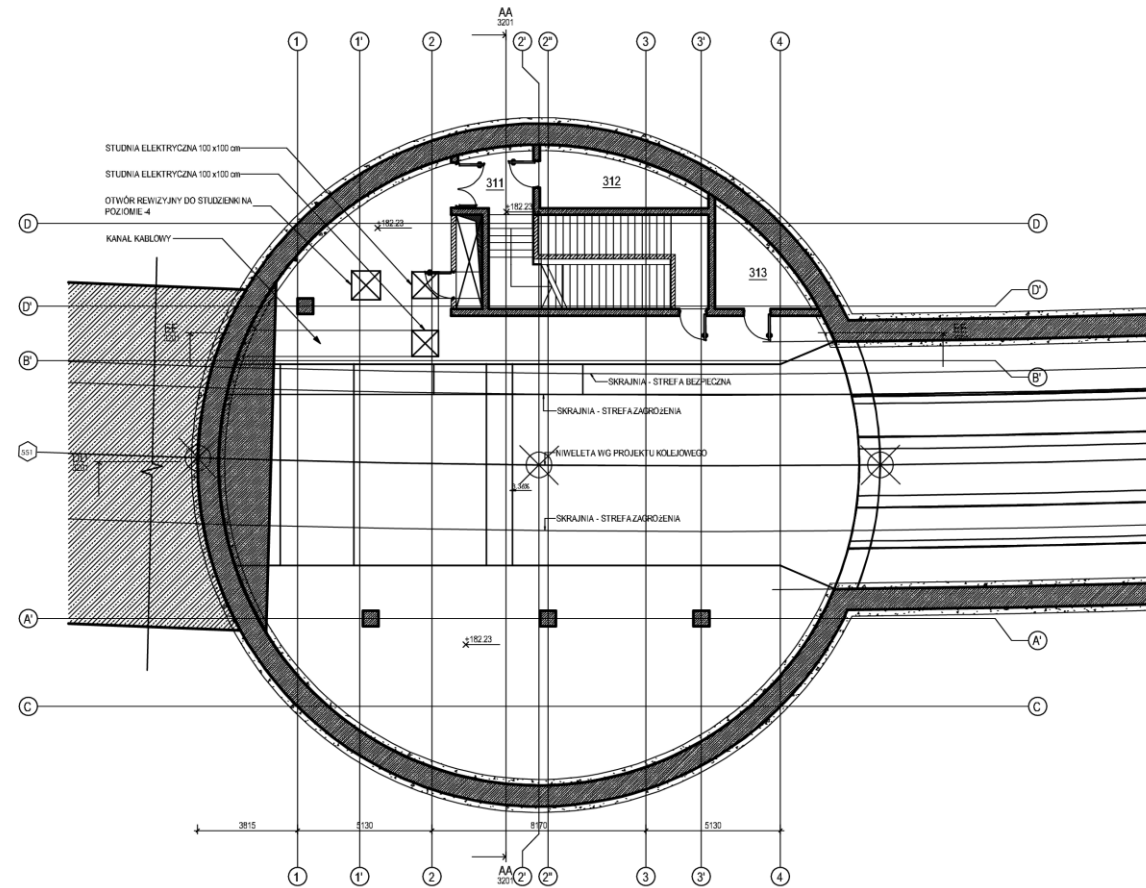

Zestawienie podstawowych informacji o opisywanych tunelach

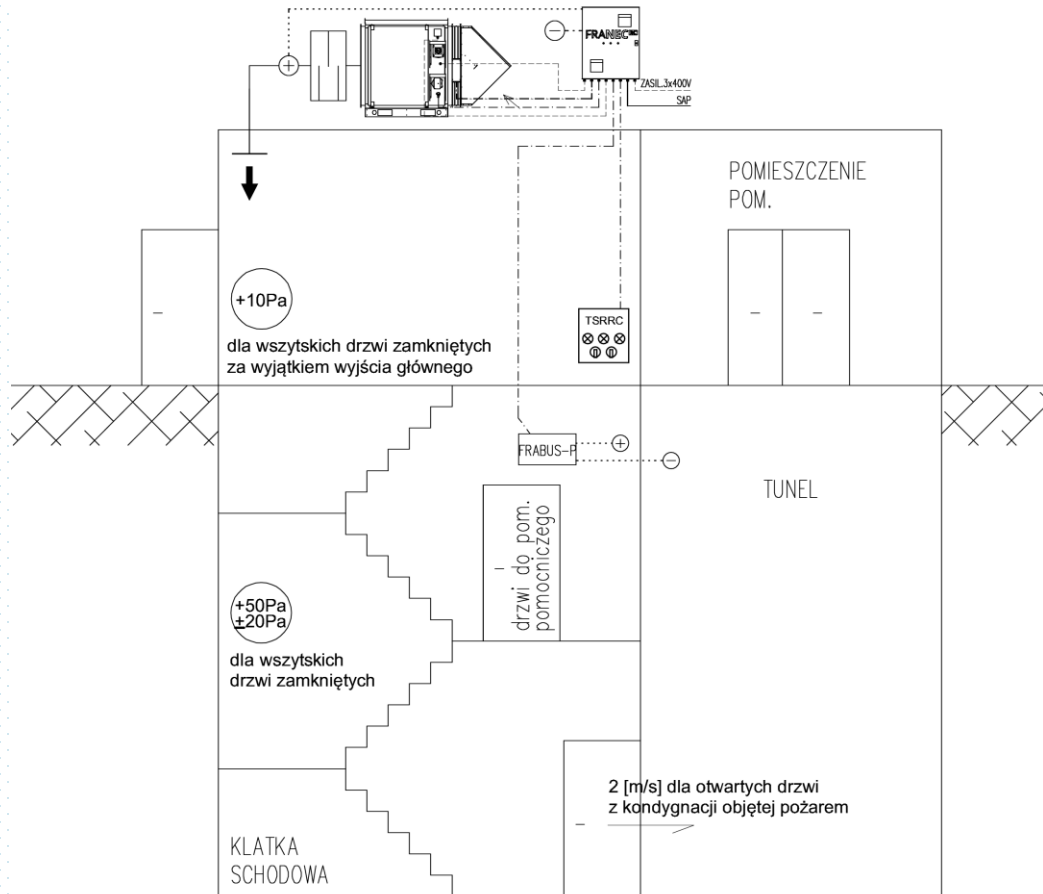
	Kolejowy pod centrum Łodzi na odcinku linii kolejowej 550	Drogowy pod górą Luboń mały w ciągu drogi S7 Kraków – Rabka-Zdrój (zakopianka)	Drogowy pod Świną pomiędzy wyspami Uznam i Wolin w Świnoujściu
Status	W realizacji	Na ukończeniu	W realizacji
Rodzaj	Jednonawowy kolejowy	Dwunawowy	Jednonawowy z ruchem dwukierunkowym
Długość	~5100 [m]	2058 [m]	1780 [m]
Lokalizacja	Pod miastem Łódź	Pod górą Luboń Mały	Pod korytem cieśniny Świna
Wentylacja pożarowa	Wzdłużna odcinkowa	Półpoprzeczna	Półpoprzeczna
Drogi ewakuacyjne	Klatki schodowe bezpośrednio na zewnątrz	Przejścia poprzeczne między nawami tunelu, przejazd poprzeczny dla służb ratunkowych	Galeria ewakuacyjna pod jezdnią w nawie tunelu, klatki schodowe z tunelu oraz na zewnątrz

Drogi ewakuacyjne tunel łódź

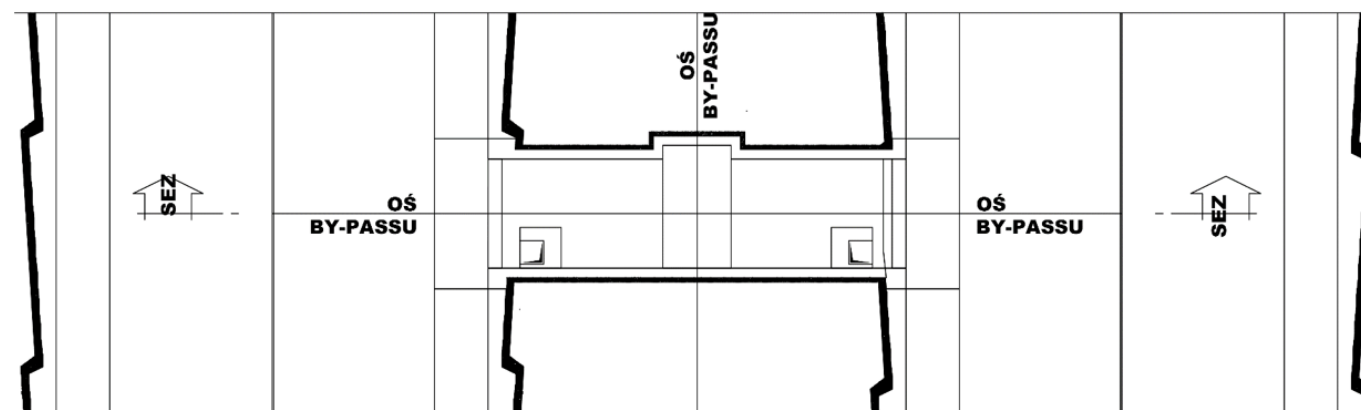
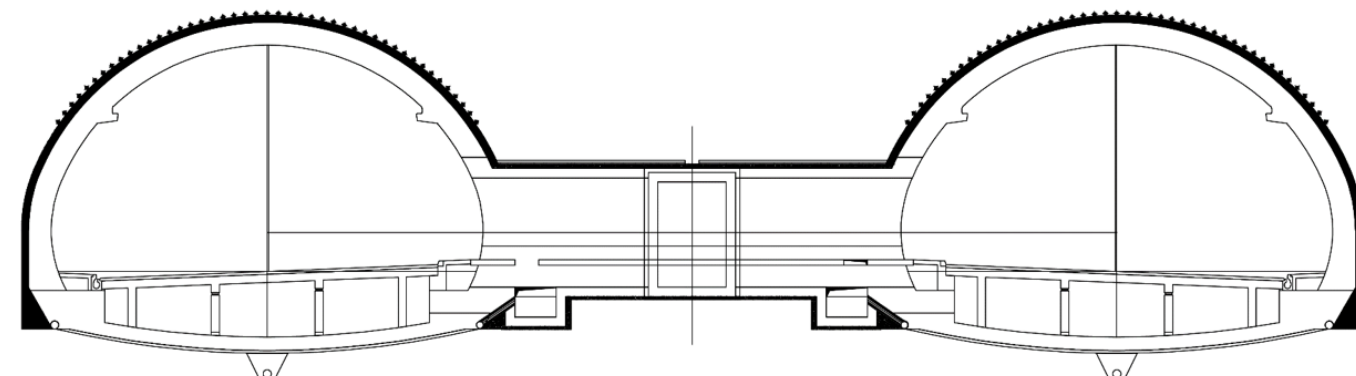

Koncepcja zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych tunel Łódź

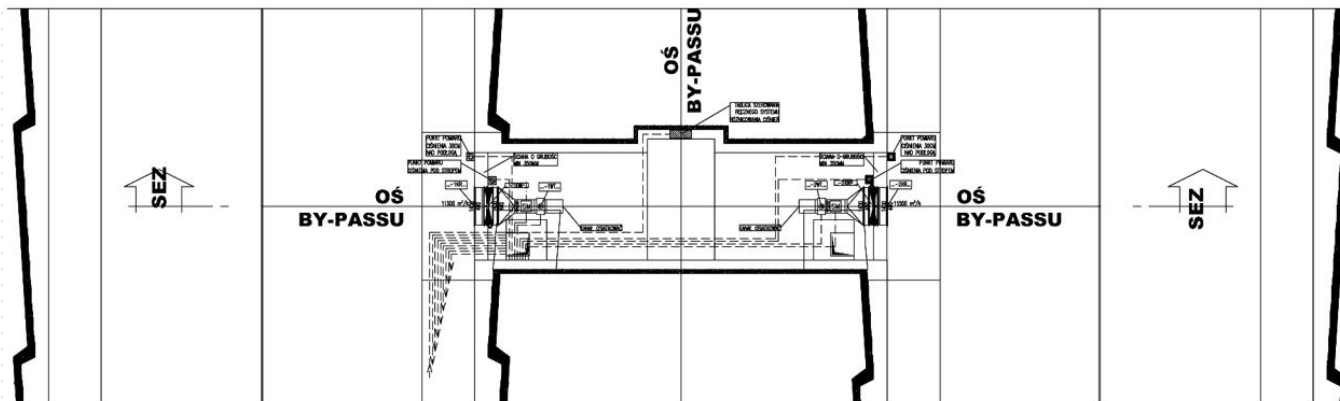
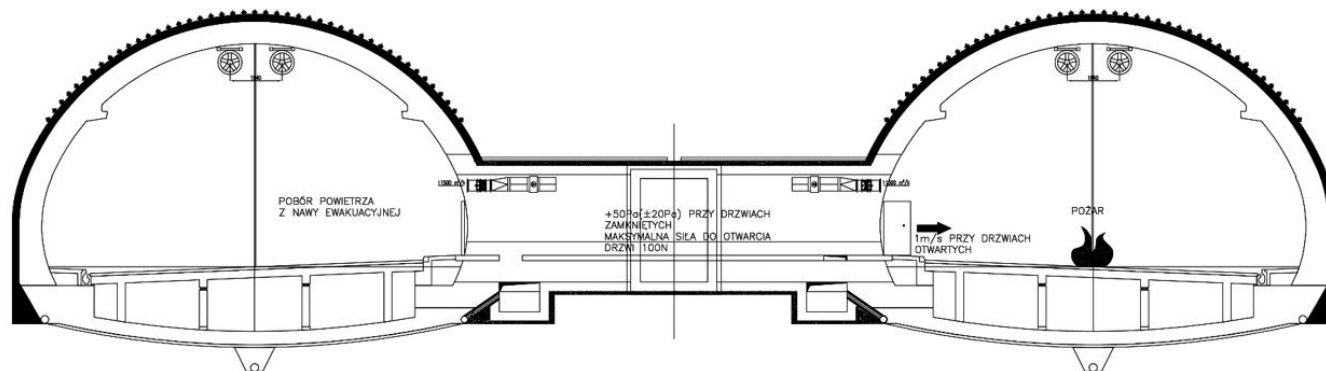

- System klasy „C” w oparciu o normę PN-EN 12101-6 z warunkiem prędkości 2[m/s].
- System oparty o FRANEC RC o wydajności 53 100 [m³/h] i standardzie zewnętrznym w obudowie

Drogi ewakuacyjne tunel Zakopianka

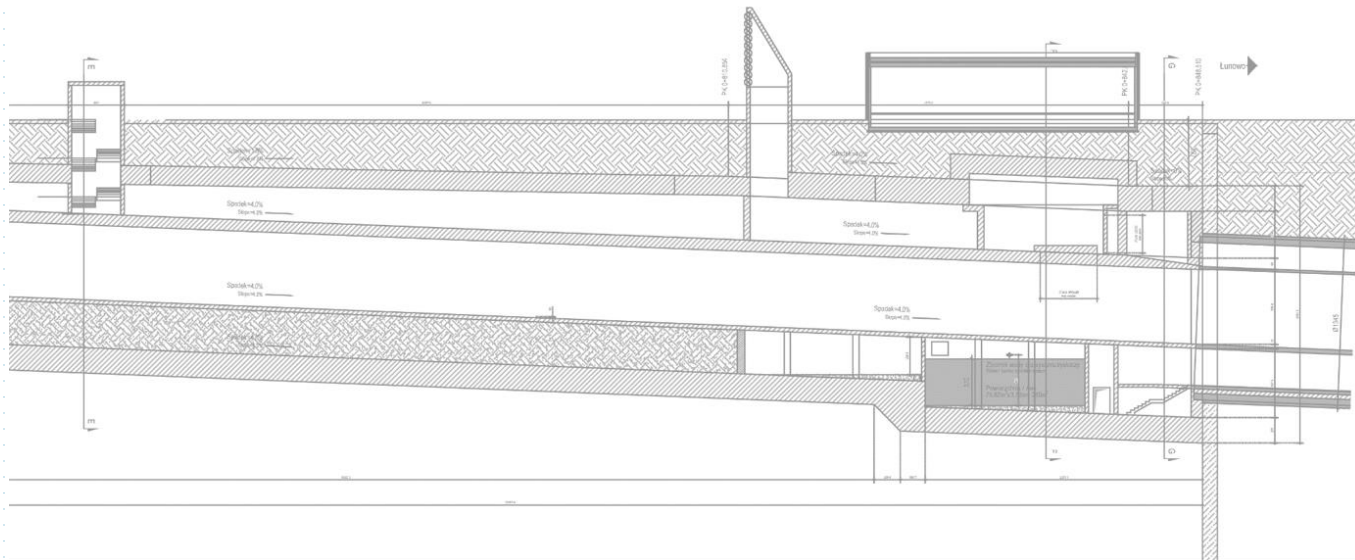

Koncepcja zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych tunel Zakopianka

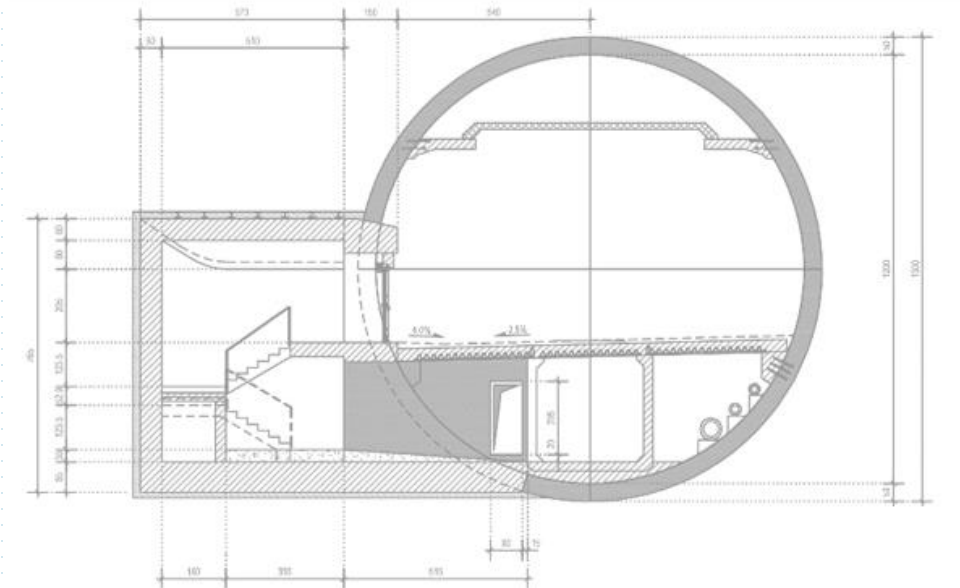

- 10 przejść i 1 przejazd dla ekip ratowniczych.
- W każdym dwa niezależne systemy w oparciu o FRANEC RC o wydajności od 11 500 [m³/h]) i standardzie rozproszonym (kanałowym).
- Elementy systemu wykonane ze **stali tytanowej 1.4571**.

Drogi ewakuacyjne tunel Świnoujście

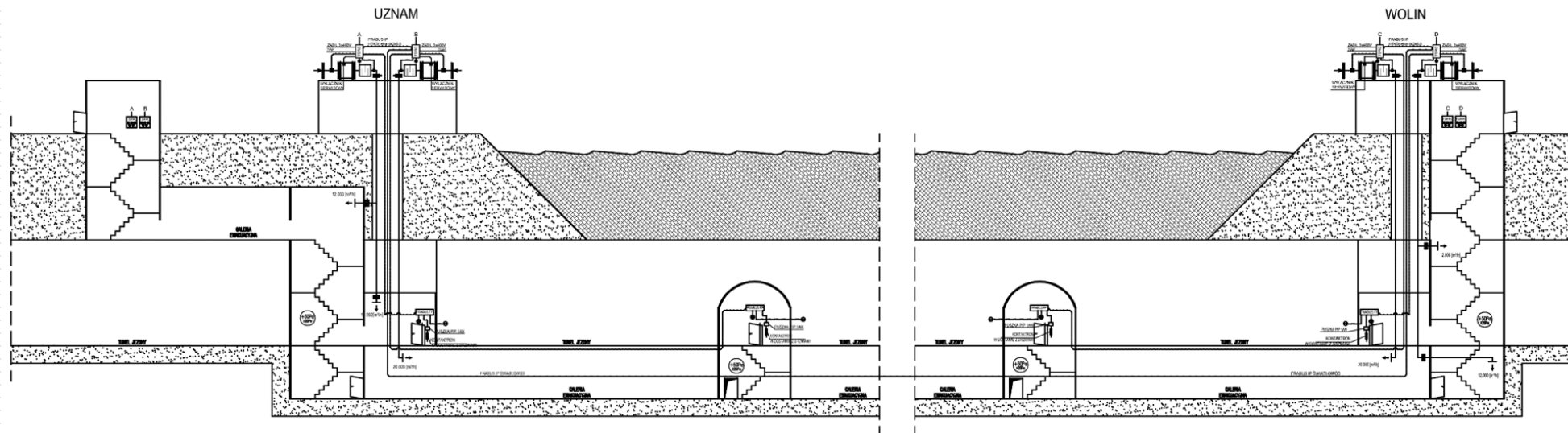
Przekrój wzdłużny drogi ewakuacyjnej na zewnątrz

Przekrój poprzeczny drogi ewakuacyjnej z tunelu do galerii

Koncepcja zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych tunel Świnoujście

- Cztery współpracujące systemy w oparciu o FRANEC RC o wydajności od 20 000 do 24 000 [m³/h]) i standardzie zewnętrznym w obudowie.
- Połączenie pomiędzy Uznam / Wolin poprzez światłowód.
- System regulowany między innymi w oparciu o ilość otwartych drzwi ewakuacyjnych.

Wsparcie zespołu projektowego firmy Frapol

1. Konsultacje założeń i przyjętych rozwiązań z zakresu wentylacji pożarowej.
2. Opracowanie koncepcji projektowej zabezpieczania przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych.
3. Przygotowanie schematów instalacyjnych, obliczeń, kart doborowych urządzeń, symulacji CFD.
4. Konsultacje na całym etapie projektu oraz realizacji.

Zapraszam do kontaktu

Piotr Mazur
Product Manager
ds. Wyrobów i Systemów Przeciwpowozarowych
piotr.mazur@frapol.com.pl